

O OŠNUTKU KOMORE HRVATSKIH ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

Uvod

Na poticaj *Hrvatskog inženjerskog saveza* još sredinom 1993. godine uključilo se i *Hrvatsko geodetsko društvo* u aktivnosti oko donošenja, prema prvotnoj zamisli, dvaju zakona: o ovlaštenim inženjerima i o inženjerskoj komori. Namjera je bila da se, nakon više od pola stoljeća, ponovno stvore zakonski okviri za cjelovito uređenje strukovnih odnosa u inženjstvu, po uzoru na naše europske susjede.

Udruženje hrvatskih arhitekata već je prije započelo rad na sličnoj problematici, pa su se *Hrvatsko geodetsko društvo* i *Hrvatsko društvo građevinskih inženjera* priključili tim aktivnostima. Ubrzo je prvotna zamisao o jedinstvenim strukovnim zakonima doživjela preobrazbu, te su arhitekti, građevinari i geodeti koordinirano nastavili izradbu svatko svojeg strukovnog zakona. U rad zajedničkoga koordinacijskog tijela *Hrvatsko geodetsko društvo* imenovalo je najprije samo potpisnika ovog izvješća, ali je, zbog složenosti zadatka, ubrzo povećalo broj svojih predstavnika, uključivši u rad doc.dr.sc. Z. Kapovića s Geodetskog fakulteta, D. Pahića iz Državne geodetske uprave i B. Kanceljaka iz privatne prakse. Nakon višegodišnjeg nastojanja, s dosta napora te uz pojačanu suradnju s predstavnicima *Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja* kao predlagača, uobličen je tekst zajedničkoga strukovnog zakona, koji je obuhvatio projektante svih inženjerskih djelatnosti u graditeljstvu: arhitekate, inženjere građevinarstva, geodezije, strojarstva i elektrotehnike. Dolaskom mr.sc. M. Širca na čelo spomenutog ministarstva priveden je kraju dio opsežnih radova na noveliranju regulative s područja prostornog uređenja i građenja. S tim u svezi dodatno je ubrzan rad i na dovršenju *Zakona o hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu*, koji je objavljen u Narodnim novinama broj 47 od 3. travnja 1998. godine, dakle upravo u godini obilježavanja 120. obljetnice osnivanja prvih inženjerskih udruga u nas.

Vjerujemo da će u tom duhu uskoro biti dovršen posao i na donošenju novih zakonskih propisa s područja zemljišne izmjere i katastra nekretnina, čime bi se ispunili bitni preduvjeti za zakonsko uređivanje cjelokupne geodetske djelatnosti.

Imenovanje tijela za osnivanje Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Zakon o hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (u daljnjem tekstu: *Zakon*) stupio je na snagu 11. travnja 1998. godine. Radi izvršenja zakonom propisanih zadaća na osnivanju *Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu* (u daljnjem tekstu: *Komora*), *Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja* (u daljnjem tekstu: *Ministarstvo*) imenovalo je u okviru zakonskih ovlasti, na prijedlog strukovnih udruga, dva radna tijela: *Osnivački odbor Komore*, odlukom od 28. travnja 1998. godine, te *Privremeni odbor za upis arhitekata i inženjera u Imenik ovlaštenih arhitekata i Imenike ovlaštenih inženjera*, odlukom od 27. srpnja 1998. godine.

U *Osnivački odbor Komore* imenovani su: Zdravko Mahmet, dipl.inž.arh., predsjednik, te članovi Tomo Perić, dipl.inž.građ., Aleksandar Gregurić, dipl.inž.stroj., Eduard Križaj, dipl.inž.geod. i Aleksa Torre, dipl.inž.el.

U *Privremeni odbor za upis* imenovani su:

I. za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata

Radovan Horvatin, predsjednik, te članovi Neven Kovačević, prof.dr.sc. Edo Šmidihien, Vinko Penezić, Saša Randić, Tomislav Lasić, prof. Emil Špirić, Vladimir Ober, Marija Čačić, Vinko Peračić, Berislav Iskra, Lido Šošić, doc.dr.sc. Srećko Pogan, Jasminka Hrabač, dr.sc. Aleksandar Homadovsky i Stanko Stergaršek.

II. za upis u Imenike ovlaštenih inženjera

1. za upis u *Imenik inženjera građevinarstva*: mr.sc. Mirko Orešković, predsjednik, te članovi Aleksej Dušek, Miljenko Srkoč, prof.dr.sc. Antun Szavitz-Nossan i prof.dr.sc. Josip Rupčić.
2. za upis u *Imenik inženjera geodezije*: Ivan Mikičić, predsjednik, te članovi Drago Butorac, Marinko Bosiljevac, Ivan Puškarić i Damir Pahić.
3. za upis u *Imenik inženjera strojarstva*: prof.dr.sc. Ivan Galaso, predsjednik, te članovi Ivo Marušić, Igor Medja, Ignac Prelec i Ivan Sučić.
4. za upis u *Imenik inženjera elektrotehnike*: Ivan Ivanković, predsjednik, te članovi Željko Rukavina, Hrvoje Supić, Vladimir Jednačak i Branimir Vujčić.

Imenovanje povjerenstava za izradbu općih akata Komore

Uz konzultacije sa strukovnim udrugama *Organizacijski odbor Komore* imenovao je 25. svibnja 1998. godine tri *peteročlana povjerenstva* kao nositelje aktivnosti na pripremi i izradbi prijedloga općih akata *Komore*: Statuta, Kodeksa strukovne etike i Pravilnika o cijenama usluga. Povjerenstva su radila otvoreno, te se u njihov rad mogao uključiti svatko prema svojim mogućnostima i interesu. Imena naših predstavnika u navedenim tijelima podvučena su crtom.

U povjerenstvo za izradbu *Statuta Komore* imenovani su: dr.sc. B. Morsan, D. Mihelčić, B. Pribičević, I. Marušić i Z. Suzanić.

U povjerenstvo za izradbu *Kodeksa strukovne etike* imenovani su: dr.sc. A. Homadovsky, Đ. Naranda, D. Pahić, I. Galaso i M. Nikšić.

U povjerenstvo za izradbu *Pravilnika o cijenama usluga* imenovani su: Z. Hanžek, N. Olama, M. Bolt, Z. Vučinić i Dž. Redžić.

Objavljivanje poziva za upis u Komoru

Nakon što je posao na izradbi općih akata *Komore* uglavnom priveden kraju, *Osnivački odbor* i *Privremeni odbor za upis* uputili su poziv svim zainteresiranim arhitektima i inženjerima da po strukovnim razredima podnesu zahtjev za prvi krug upisa u *Komoru*. Poziv je objavljen 2. listopada 1998. godine u "Narodnim novinama" i "Večernjem listu". Rok za podnošenje zahtjeva bio je 30. listopada iste godine.

Rješavanje zahtjeva za upis u Komoru – strukovni razred inženjera geodezije

Privremeni odbor za upis je u svezi s rješavanjem zahtjeva za upis u privremeni Imenik ovlaštenih inženjera geodezije zasjedao 9. listopada 1998. godine. Nazočni su bili Ivica Mikičić, predsjednik, te članovi Marinko Bosiljevac, Ivan Puškarić i Damir Pahić. Sastanku nije bio nazočan član *Privremenog odbora* Drago Butorac.

Obradbom svih primljenih zahtjeva utvrđeno je da je pristigao 181 zahtjev za upis, od čega:

- 133 zahtjeva kandidata s visokom stručnom spremom,
- 15 zahtjeva kandidata s višom stručnom spremom,
- 33 zahtjeva kandidata sa srednjom stručnom spremom.

Privremeni odbor za upis je sukladno *Zakonu* i napatku *Ministarstva* uvažio samo 114 zahtjeva kandidata s visokom stručnom spremom, kojima je bila priložena potpuna dokumentacija. Svi su preostali zahtjevi odloženi za redoviti postupak nakon što se osnuju stalna tijela *Komore*, te se s tim u svezi utvrde uvjeti i mjerila, odnosno dopune pravila za upis u *Komoru*. Na temelju izloženih činjenica *Privremeni odbor za upis* izdao je samo 114 potvrda o upisu u privremeni Imenik ovlaštenih inženjera geodezije.

Sazivanje osnivačke sjednice strukovnog razreda inženjera geodezije

Nakon dovršenja upisa u prvom krugu *Osnivački odbor Komore* pokrenuo je proces osnivanja strukovnih razreda. Pozivi za prvu (osnivačku) sjednicu strukovnog razreda inženjera geodezije upućeni su stočetrnaestorici budućih članova *Komore*, kojima je *Privremeni odbor* uvažio zahtjev za upis. Pozivi na sjednicu posebno su upućeni i uvaženi: prof.dr.sc. Teodoru Fiedleru, dekanu Geodetskog fakulteta, Zdravku Mahmetu, dipl.inž.arh., predsjedniku Hrvatskog geodetskog društva, akademiku Krešimiru Čoliću, Branimiru Gojčeti, dipl.inž.geod., ravnatelju Državne geodetske uprave, Stjepanu Galiću inž.geod., pročelniku Zavoda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba, te Rudolfu Perku, dipl.inž.geod., predstavniku J. P. Hrvatske ceste. Sjednica je sazvana za 18. studenoga 1998. godine, te je susretljivošću i gostoljubivošću domaćina održana u Velikoj dvorani Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, s početkom u 18 sati. Osim uzvanika, od kojih je zbog spriječenosti izostao samo gospodin Zdravko Mahmet, te određenog broja promatrača, sjednici je bio nazočan 91 član od sveukupno 114 pozvanih članova. U ime *Osnivačkog odbora Komore* sjednicu je otvorio Eduard Križaj ukratko upoznavši nazočne s dosadašnjim aktivnostima u svezi s osnivanjem *Komore*, kao i s bitnim zadaćama osnivačke sjednice. Nakon izvješća Ivice Mikičića o radu *Privremenog odbora za upis* i rezultatima javnog poziva članstvu na upis u *Komoru*, te utvrđivanja kvoruma, nazočni su članovi jednoglasno prihvatili Poslovnik o radu prve (osnivačke) sjednice. U skladu s prihvaćenim poslovnikom daljnji rad sjednice vodilo je radno tijelo: E. Križaj, predsjedatelj, I. Mikičić i M. Bolt, članovi, te B. Pribičević, zapisničar. Na sjednici su za ovjerovitelje zapisnika izabrani dr.sc. Z. Lasić i dr.sc. M. Roić.

U radnom dijelu nazočni su izabrali *Odbor strukovnog razreda*, zatim svoje predstavnike u *Upravnom odboru Komore*, te svoje predstavnike u *Skupštini Komore*. *Odbor strukovnog razreda* ima ukupno dvadesetjednog člana. Za predsjednika *Odbora razreda* izabran je Damir Delač iz Rijeke, a za njegova zamjenika Ivan Mihalec iz Zagreba. Za članove *Odbora razreda* su izabrani: Mladen Babić iz Čakovca, Ana Ivančević iz Koprivnice, Siniša Kirinić iz Varaždina, Vladimir Krupa iz Osijeka, Tomislav Kućinić iz Požege, Ivica Mikičić iz Našica, Damir Movre iz Karlovca, Mijo Pendo iz Dubrovnika, Boško Pribičević iz Zagreba, Ivan Puškarić iz Kastva, Ivan Tomljenović iz Gospića, Mladen Vinski iz Karlovca, Ivan Vojnović iz Zagreba, Vinko Vučemilović iz Osijeka, Mladen Bolt iz Zagreba, Branko Dešman iz Rijeke, Darko Car iz Zagreba, Mato Karaula iz Brdovečkog Prigorja i Tonči Glasinović iz Ivanić – Grada.

Kao predstavnici strukovnog razreda inženjera geodezije u *Upravni odbor Komore* izabrani su: Mladen Babić iz Čakovca, Ivan Puškarić iz Kastva i Ivica Mikičić iz Našica.

U Skupštinu *Komore* izabrano je 15 predstavnika strukovnog razreda: Damir Delač iz Rijeke, Ivan Mihalec iz Zagreba, Mladen Babić iz Čakovca, Ana Ivančević iz Koprivnice, Ivica Mikičić iz Našica, Damir Movre iz Karlovca, Boško Pribičević iz Zagreba, Ivan Puškarić iz Kastva, Ivan Tomljenović iz Gospića, Ivan Vojnović iz Zagreba, Vinko Vučemilović iz Osijeka, Mladen Bolt iz Zagreba, Darko Car iz Zagreba, Mato Karaula iz Brdovečkog Prigorja i Tonči Glasinović iz Ivanić – Grada.

U nastavku sjednice nazočni su upoznati s osnovnim značajkama *Statuta Komore*, *Kodeksa strukovne etike* i *Pravilnika o cijenama usluga*, te su radni prijedlozi tih akata prihvaćeni kao dobra osnovica za ishodjenje suglasnosti *Ministarstva*, kako je to određeno *Zakonom*.

Na kraju je iz redova promatrača postavljeno pitanje o uvjetima za članstvo u *Komori*, posebice glede članka 26. *Zakona*. Ivica Mikičić je kao član radnog predsjedništva umjesto odgovora pročitao izvadak iz službenog tumačenja *Ministarstva* u svezi s predmetnim pitanjem. Nakon završetka radnog dijela sjednice Damir Delač se kao novoizabrani predsjednik *Odbora razreda* obratio nazočnima, zahvalivši za ukazano povjerenje. Naglasio je da glavne zadatke tek predstoje, jer *Komore* u nas nije bilo već više od pedeset godina, te izrazio nadu da će u svom radu imati podršku svih članova.

Sazivanje Osnivačke skupštine Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Do polovice studenoga 1998. godine dovršena je većina zadaća glede sazivanja *Osnivačke skupštine Komore*: osnovani su strukovni razredi, izabrani predstavnici strukovnih razreda u tijela *Komore*, izrađeni nacrti *Statuta* i *Kodeksa strukovne etike*, te pribavljeno pozitivno mišljenje svih strukovnih razreda o nacrtu *Pravilnika o cijenama usluga*. Preostalo je još da se za opće akte pribave i suglasnosti *Ministarstva*. Ishođenje spomenutih suglasnosti nije proteklo bez teškoća. Izradba konačnih tekstova općih akata zahtijevala je mnogo napora, kooperativnosti, razumijevanja i strpljivosti. Tome u prilog govori i činjenica da je suglasnost na *Pravilnik o cijenama usluga* susretljivošću *Ministarstva* dostavljena neposredno pred početak *Osnivačke skupštine Komore*.

Prva (osnivačka) skupština sazvana je i održana 12. prosinca 1998. godine u Zagrebu, u zgradi Hrvatskih voda. Skupštinu je otvorio Zdravko Ahmet, predsjednik *Osnivačkog odbora Komore* uputivši uzvancima riječi dobrodošlice. Potom se nazočnima obratio prof.dr.sc. Jure Radić, potpredsjednik Vlade i ministar razvitka i obnove te predsjednik Hrvatskog inženjerskog saveza, naglasivši kako se zapravo radi o nastavku procesa prirodno prekinutog 1945. godine, koji pred članove stavlja velike zadaće i odgovornost, te da će Vlada pažljivo pratiti rad *Komore* i pripomoći da ona u svom radu i uspije. Nakon toga je mr.sc. Marko Širac dao kratak prikaz nekadašnjeg djelovanja *Komore*, te kao današnje osnovne zadaće naznačio potrebu usklađivanja zakona i propisa s onima razvijenijih zemalja radi osiguranja kvalitetnijeg rada projekatanata i nadzornih inženjera. Zatim su se skupu obratili akademik Velimir Neidhardt, predsjednik Udruženja hrvatskih arhitekata, prof.dr.sc. Petar Đukan, predsjednik Hrvatskog saveza građevinskih inženjera, te domaćin Stjepan Šturlan, dipl.inž.građ., direktor Hrvatskih voda. Uvodno je izlaganje podnio Zdravko Ahmet, osvrnuvši se na zadaće i poslove koje je *Osnivački odbor* obavio pripremajući osnivačku skupštinu. U nastavku je prihvaćen Poslovnik o radu te je izabrano radno predsjedništvo: Zdravko Ahmet, dipl.inž.arh., predsjedatelj, Tomo Perić, dipl.inž.građ., Eduard Križaj, dipl.inž.geod., Aleksandar Gregurić, dipl.inž.stroj., Aleksa Torre, dipl.inž.el., svi iz *Osnivačkog odbora Komore*, te akademik prof.dr.sc. Velimir Neidhardt, predsjednik UHA, prof.dr.sc. Petar Đukan, predsjednik HSGI-a i doc.dr.sc. Miodrag Roić, potpredsjednik HGD-a. Izvješće o upisu u *Komoru* u prvom krugu podnio je Tomo Perić, dipl.inž.građ., istaknuvši da je odaziv premašio očekivanja, te da je za razred arhitekata pristiglo 720 zahtjeva, od čega je upisano 605 članova; za razred građevinskih inženjera pristiglo je 976 zahtjeva, a upisano 836 članova; za razred inženjera geodezije pristigao je 181 zahtjev, a upisano je 114 članova; za razred inženjera strojarstva pristiglo je 208 zahtjeva, a upisano je 169 članova; za razred inženjera elektrotehnike pristiglo je 356 zahtjeva, a upisano je 280 članova. Sveukupno je dakle zaprimljen 2441 zahtjev, od čega je u *Komoru* upisano 2030 članova, dok je preostalih 411 zahtjeva ostavljeno za rješavanje u redovitom postupku, nakon osnivanja. Aleksandar Gregurić, dipl.inž.stroj. obznanio je, da je od ukupno 75 pozvanih na Skupštinu nazočan 71 član, te da je u svim strukovnim razredima, osim u razredu strojara, izostao po jedan član. Potom je na redu bilo usvajanje općih akata. Predsjedatelj je najprije iznesao neke pojedinosti o načinu rada na izradbi *Statuta*, podsjećajući da je na njegovoj izradbi radilo imenovano povjerenstvo, te da je pribavljena suglasnost *Ministarstva*, kako to propisuje *Zakon*. Nakon rasprave i određenih primjedbi predstavnika strojara, te pojašnjenja koja je dao ministar mr.sc. M. Širac, *Statut* je prihvaćen jednoglasno. Nakon toga je po istom postupku, također jednoglasno i bez veće rasprave, prihvaćen i *Kodeks strukovne etike*. Kao i prethodne opće akte, tako je i *Pravilnik o cijenama usluga* izradilo posebno povjerenstvo što ga je imenovao *Osnivački odbor*, ali je na njegovoj izradbi bilo najviše posla i usklađivanja, o čemu svjedoči i već ranije spomenuta činjenica, da je suglasnost *Ministarstva*, potrebna za njegovo usvajanje, uručena *Osnivačkom odboru* tek na početku zasjedanja. Nakon rasprave i taj je dokument prihvaćen sa 70 glasova ZA i jednim suzdržanim glasom iz redova inženjera elektrotehnike.

Skupština je u nastavku jednoglasno potvrdila izbor predloženih predstavnika iz pojedinih strukovnih razreda za članove *Upravnog odbora*. Iz razreda arhitekata u *Upravni odbor* su izabrani: Zdravko Ahmet, dipl.inž.arh., Saša Randić, dipl.inž.arh., Ante Krešimir Jagić,

dipl.inž.arh., Vinko Penezić, dipl.inž.arh. i Marija Čaćić, dipl.inž.arh. Iz razreda inženjera građevinarstva izabrani su: Tomo Perić, dipl.inž.građ., Nikola Olama, dipl.inž.građ., prof.dr.sc. Petar Đukan, dipl.inž. građ., mr.sc. Mirko Orešković, dipl.inž.građ. i Dragutin Mihelčić, dipl.inž.građ. Iz razreda inženjera geodezije su izabrani: Damir Delač, dipl.inž.geod., Ivan Mihalec, dipl.inž.geod., Mladen Babić, dipl.inž.geod., Ivica Mikičić, dipl.inž.geod. i Ivan Puškarić, dipl.inž.geod. Iz razreda inženjera strojarstva izabrani su: Aleksandar Gregurić, dipl.inž.stroj., Ivo Marušić, dipl.inž.stroj., Ivan Galaso, dipl.inž.stroj., Dubravko Kuštrak, dipl.inž.stroj. i Ivan Sučić, dipl.inž.stroj. Iz razreda inženjera elektrotehnike izabrani su: Davor Pavlović, dipl.inž.el., Željko Rukavina, dipl.inž.el., prof.dr.sc. Ivica Husar, dipl.inž.el., Miljenko Rodek, dipl.inž.el. i Branimir Vujčić, dipl.inž.el.

Kako po *Statutu članovi Nadzornog odbora* ne smiju biti ni članovi *Upravnog odbora* ni *Odbora strukovnih razreda*, na *Skupštini* su u taj odbor izabrani prof.dr.sc. Rudolf Lončarić, dipl.inž.građ., za predsjednika, te prof.dr.sc. Edo Šmidihen, dipl.inž.arh. i mr.sc. Boris Kancir, dipl.inž.stroj., za članove.

Za predsjednika komore, kojemu mandat po statutu traje jednu godinu, jednoglasno je izabran Ivan Franić, dipl.inž.arh. Za zamjenike predsjednika s mandatom od četiri godine izabrani su: mr.sc. Mirko Orešković, dipl.inž.građ., Damir Delač, dipl.inž.geod., Aleksandar Gregurić, dipl.inž.stroj. i Damir Pavlović, dipl.inž.el. Nazočnima se zatim obratio novoizabrani predsjednik *Komore* Ivan Franić, dipl.inž.arh., koji je istaknuo kako sve članove *Upravnog odbora* čeka velik i složen posao u kojem će dobra suradnja s *Ministarstvom* biti itekako važna.

U nastavku je odlučeno da do sljedeće skupštine akontacija upisnine ostane u nepromijenjenom iznosu od 1000 kn. Na kraju su se skupu obratili i prof.dr.sc. Igor Čatić, dipl.inž.stroj., koji je izrazio žaljenje što ne postoji zajednička komora za sve inženjere, te Vladimir Tonković, dipl.inž., koji je u ime Državne uprave za zaštitu prirode i okoline poželio *Komori* uspješan rad.

Pogovor

Nakon dugogodišnjeg prekida ponovno je u nas osnovana strukovna *Komora*. Taj je događaj dočekan u različitim sredinama s različitim očekivanjima pa i s različitim raspoloženjem. Hoće li *Komora* i u kojoj mjeri ispuniti očekivanja ovisi ponajviše o njezinu članstvu. Bez obzira što po logici stvari *Komora* treba u svemu biti autonomna te djelovati neovisno, još će joj dosta vremena trebati potpora u svakom pogledu. U tome značajnu ulogu može i treba odigrati naša strukovna udruga, koja je napokon to pokazala i u ovom "porodajnom" razdoblju unatrag nekoliko godina, smogavši uvijek dovoljno snage da uskladi nerijetko vrlo disonantna gledišta. I na kraju, osnovali smo *strukovni razred*, izabrali *Odbor razreda*, imenovali naše predstavnike u tijela *Komore*, te preostaje samo da tim ljudima koje čeka odgovoran posao uputimo čestitke i zaželimo puno uspjeha u radu.

Eduard Križaj